Przedpłata wraz z przesyłką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 24. Dnia 22. Grudnia 1884. XI. rocznik.

„Przeciw przeciężeniu podatkami stowarzyszeń kredytowych i oszczędności“.

Redakcya nowego pisma fachowego „Erste Internationale Spar u. Credit-Genossenschafts-Zeitung“ we Wiedniu rozesłała Towarzystwom zaliczkowym broszurę pod powyższym tytułem, w której omawia nowe projekta podatkowe, wniesione przez JE. p. Ministra skarbu jeszcze w styczniu 1883 roku, mające przyjść w bieżącej sesyi Rady państwa pod obrady.

Z czterych wniesionych projektów odnoszą się dwa do Towarzystw zaliczkowych, a mianowicie: projekt dotyczący opodatkowania instytucyj publicznych, czyli przedsiębiorstw obowiązanych do składania publicznych rachunków i projekt o podatku rentowym.

Oba te projekta jeśli przejdą w ustawę, obciążą najbardziej Towarzystwa zaliczkowe, których byt wskutek nadmiernego ciężaru podatkowego zostanie najniezawodniej zachwiany, zaś rozwój młodych i powstawanie nowych stowarzyszeń zostanie udaremnione.

Celem nowych projektów jest podwójne opodatkowanie jednego i tego samego dochodu, gdyż według tychże opłacać będą Towarzystwa podatek dochodowy na podstawie czystego zysku, a oprócz tego podatek rentowy od pobranych procentów z tytułu udzielonych zaliczek. Nie można także pominąć podatku rentowego od procentów wypłaconych od wkładek oszczędności, który to podatek we wielu wypadkach będą musiały Towarzystwa przyjąć na siebie, aby niespowodować wycofania tychże wkładek.

W obec niebezpieczeństwa takiego przeciężenia, wykazuje autor broszury najpierw odmienne stanowisko i cele Towarzystw zaliczkowych, od instytucyi kredytowych na zysk obliczonych, a gdy w obec stosunków państwowych nie można się spodziewać zupełnego uwolnienia tych Towarzystw od podatków, coby w rezultacie na korzyść skarbu państwa wpłynęło, żąda autor broszury dla Towarzystw zaliczkowych przynajmniej wyjątkowych ulg i zastósowania odmiennych, a względnie niższych norm podatkowych od tych, jakie podług nowego projektu zarówno wszystkie instytucye publiczne mają obowiązywać. W innych państwach, cieszą się stowarzyszenia oparte na pomocy własnej, szczególną opieką rządu, gdy przeciwnie w Austryi powitano je już w samym zarodku, jako nowe źródła opodatkowania. Taka polityka podatkowa jest i ze względów fiskalnych zgubną, bo właśnie w Austryi mają Towarzystwa zaliczkowe doniosłe znaczenie, są one bowiem główną podporą rękodzielnictwa, drobnego przemysłu i rolnictwa. Wielkie akcyjne instytucye kredytowe służą tylko dla wielkiego przemysłu i wielkiego kapitału; pokrycia potrzeb kredytu rękodzielników, drobnych przemysłowców i rolników podjęły się Towarzystwa zaliczkowe. Na nich przypadło zadanie zapełnić tę lukę w organizacyi kredytowej, która długo przedtem stała otworem, dla tego też leżało i leży w interesie państwa czuwać nad rozwojem i wzmożeniem tych stowarzyszeń. Zasilając drobny przemysł, rękodzielnictwo i rolnictwo potrzebnym kredytem, polepszają Towarzystwa zaliczkowe tem samem ekonomiczne i gospodarcze położenie tych klas, przez co państwo zyskuje na zwiększonej sile podatkowej.

Trafną uwagę czyni autor co do stylizacyi ustawy. Ustęp C. §. 3. projektu postanawia, że w razie niewykazania żadnego zysku u Towarzystw akcyjnych i asekuracyjnych, jakoteż u instytucyi kredytowych, należy przypisać podatek nie mniejszy jak 1.000 zł., wyjąwszy u Towarzystw akcyjnych o małym kapitale akcyjnym, albo u takich, które są w likwidacyi. Według tej stylizacyi, to minimum podatku nie ma być

zastósowane do Towarzystw zaliczkowych, a jednak w paragrafie tym nie powiedziano tego wyraźnie. Przy znanéj gorliwości naszych władz podatkowych i ich sofistycznêm tłumaczeniu ustaw, zawsze na niekorzyść opodatkowanego, można się spodziewać, że niejednokrotnie zechcą one zaliczyć Towarzystwa zaliczkowe do instytucyi kredytowych, powyższêm postanowieniem §. 3. objętych i wymierzyć im nie mniejszy jak 1.000 zł. podatek. Aby tego uniknąć, należy w ustawie wyraźnie wymienić, że to minimum podatku nieodnosi się do Towarzystw zaliczkowych.

Wykazawszy wszelkie motywa przemawiające za uprawnieniem Towarzystw zaliczkowych do szczególnych ulg, jako instytucye działające nie w celach zysku, lecz w interesie ogólnego dobra, stawia autor następujące żądania, które powinne znaleść w projekcie pomieszczenie, jako postanowienia dodatkowe:

1. zupełne uwolnienie od płacenia podatku tych stowarzyszeń, których czysty zysk nie przenosi 1.000 zł.;

2. zaprowadzenie podatku progresyjnego, począwszy od stopy podatkowéj 5% w stosunku do czystego zysku, zwiększanéj o 1% od każdych następnych 2.000 zł., aż do maxymalnéj wysokości stopy podatkowéj na 10%; z zachowaniem dla Towarzystw zaliczkowych dotychczasowych ulg, że pierwszy 1.000 zł. czystego zysku tylko w $^{5}/_{10}$, zaś drugi 1.000 zł. czystego zysku tylko w $^{5}/_{10}$ ma być wzięty za podstawę do opodatkowania;

3. uwolnienie wkładek oszczędności od wszelkich podatków i

4. uwolnienie Towarzystw zaliczkowych od płacenia podatku rentowego, od procentów z tytułu udzielonych zaliczek pobranego, a względnie płacenie tego podatku rentowego tylko od pozostałéj sumy procentowéj, po odciągnięciu odsetek od wkładek.

Jakkolwiek w broszurze téj przedstawiono dosadnie, dla czego nie można pociągnąć Stowarzyszeń zaliczkowych równorzędnie z innemi instytucyami kredytowemi do opodatkowania i wykazano różnicę między celem Towarzystw na pomocy własnéj opartych a Zakładami na zysk obliczonymi, pozwolimy sobie jednak motywa te powiększyć dalszymi wywodami.

Projekt podatku dochodowego, dotyczący instytucyj obowiązanych do składania publicznych rachunków, nie jest rzeczą nową — nie różni się on wiele od ustawy z dnia 27. grudnia 1880. wydanéj dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, których zakres działania rozciąga się li na członków — a raczéj projekt nowy jest tylko zastósowaniem tej ustawy do wszystkich instytucyj, obowiązanych do składania publicznych rachunków, z małemi tylko odmianami. Odmiany te nie wpływają na korzyść, lecz na niekorzyść Towarzystw zaliczkowych, co przyniesie tymże niezawodne zwiększenie ciężarów podatkowych, gdy zaś rząd oblicza, że według nowego projektu pobrany podatek przyniesie o 3 miliony mniejszy dochód, przeto nie ulega wątpliwości, że ulga ta przypadnie w udziale tylko Towarzystwom akcyjnym i spekulacyjnym na zysk obliczonym, a obciąży Towarzystwa zaliczkowe, które prowadzą swą czynność nie dla zysku, lecz dla zdobycia przez wzajemność, dla klas mniéj posiadających tych środków, jakich pojedyńczy osiągnąć nie jest w stanie.

I tu leży główne złe i niewłaściwość projektu, bo obciąży on właśnie przedmiot nie mogący znieść takiego ciężaru, wskutek czego ten nadmiar obciężenia przeleją Towarzystwa na swych członków, bądź przez podwyższenie stopy procentowéj, bądź w innéj formie. Ostatecznie więc odbije się cały ciężar na tych, którzy w walce przeciw przewadze kapitału jednoczą swe siły i we wzajemności szukają tych środków, do jakich żaden z nich pojedyńczo dojść nie może; podczas gdy wielki kapitał, wyłącznie w celu otrzymania jak największych zysków w ruch oddany, ma być na równi z tym groszem wdowim, w formie udziałów składanym — opodatkowany.

Nie chcemy bynajmniéj przez to powiedzieć, że dotychczasowe opodatkowanie instytucyi finansowych było słuszne, owszem, już sama zasada opodatkowania, gdzie podstawę stanowił nie czysty zysk, lecz ogólny dochód surowy, jest niesprawiedliwą, gdy przeciwnie nowy projekt zrywa z tą zasadą i bierze za podstawę do opodatkowania czysty zysk. W tym względzie stanowczo za nową ustawą przemawiamy, ale gdy uznano słuszność sprawiedliwego wymiaru w jednym kierunku, niechże projektodawca uwzględni także rodzaj przedmiotu i jego siłę wydatności. Czysty zysk w Towarzystwach zaliczkowych nie jest niczém innem, jak fruktyfikacyą funduszów własnych, zatém przeważnie udziałów, które są własnością pojedyńczych członków. Udziały te nie są w ciągu roku oprocentowane, lecz należący się im procent wykazuje się jako czysty zysk. Jakim sposobem zaś dochodzą Towarzystwa do tych udziałów członków, jest rzeczą powszechnie wiadomą. Członek zaciągający pożyczkę musi złożyć odpowiednią kwotę na udział, zkąd idzie, że pożycza o tyle więcéj, ile na udział wpłacić musi. Od udziału tego płaci zatém dłużnik już z góry ten procent, jaki w przyszłości z czystego zysku tytułem dywidendy odbierze. Od téj tedy dywidendy opłaca Towarzystwo podatek — od tego fikcyjnego dochodu, który jest właściwie zwrotem procentu za część pożyczki nie podjętéj, wymierza się podatek takiéj saméj wysokości, jak od akcyi in-

stytucyi finansowéj, przedstawiającéj lokacyę kapitalisty, złożonéj w celu otrzymania jak największych zysków.

Nie można więc żywić pod tym względem najmniejszéj wątpliwości, że Towarzystwa zaliczkowe powinny, pod względem opodatkowania, być odmiennie traktowane od innych instytucyi, obowiązanych do składania publicznych rachunków i że większość Rady państwa podzielając to przekonanie, nie dopuści do przeciężenia Towarzystw zaliczkowych nadmiernymi podatkami.

O podatku rentowym wypowiemy swe zapatrywanie innym razem.

Ruch stowarzyszeń.

Księga orzeczeń Trybunału administracyjnego wydana przez dra. Ludwika Wolskiego, została powitaną przez koła fachowe jako praca pożądana, któréj brak dotychczas dawał się bardzo uczuwać. Rozprószone po wielu zbiorach wyroki Trybunału administracyjnego zebrał dr. Ludwik Wolski w jedną całość i ugrupował tak, że nawet niewprawny potrafi z łatwością odszukać potrzebne orzeczenie. Wziąwszy na uwagę, że władze państwowe uważają wyroki Trybunału administracyjnego nie tylko jako ostateczne osądzenie pewnéj sprawy, do któréj się orzeczenie odnosiło, lecz biorą je jako precedens do wydania wyroków w podobnych sprawach w przyszłości traktowanych, przez co orzeczenia te stają się niejako nowym prawem, na którym i strony się powołują — ocenić można z łatwością wartość i pożyteczność téj księgi, która nie tylko dla kół fachowych będzie cennym materyałem, lecz i część publiczności, mającéj częstą styczność z władzami, znajdzie w tych orzeczeniach pożądaną wskazówkę.

Towarzystwa zaliczkowe są częstokroć w tym położeniu, że muszą się odwołać na orzeczenia Trybunału administracyjnego, mianowicie w sprawach podatkowych i należytościowych, dla tego zwracamy uwagę na to wydawnictwo.

W piśmie do redakcyi wyjaśnia dr. Wolski, że zdecydował się wydać pracę tę w języku niemieckim dla tego, aby przedstawić ściśle, wiernie i autentycznie to, co Trybunał wypowiedział, a że Trybunał obraduje i orzeka w języku niemieckim, przeto użycie tego języka w zbiorze orzeczeń było wskazane. Nie odstąpił jednak od zamiaru wydania polskiego przekładu, lecz gdy praca taka równocześnie z wydaniem niemieckiem nie mogła być dokonaną, przeto musiał edycyę polską na później odłożyć.

Towarzystwa handlu skór otrzymały od Wydziału krajowego pismo z zapytaniem, czyby się nie podjęły wyrobu obuwia dla wojska, z żądaniem wniesienia w tym celu pisemnéj deklaracyi, z dokładnem wyrażeniem ilości i jakości obuwia, któregoby Towarzystwa podjęły się dostarczyć, oraz podaniem ceny, po jakiéj dostawy téj podjąć by się mogły.

Dotychczasowe warunki dostawy, na podstawie których i oferta na rok 1886. ma być przedłożoną są tego rodzaju, że otrzymanie jéj, czy to przez pojedyńczych rękodzielników, czy przez Towarzystwa handlu skór, jest niemożebne. Warunki konkursu zastrzegają bowiem całą dostawę wszystkich artykułów ze skóry dla całéj armii, daléj urządzanie warstatów w miastach przez ministeryum wojny wskazanych, gdzieby wyrób obuwia odbywał się pod okiem komisyi wojskowéj — również istnieje warunek, że dostawę mogą otrzymać tylko wielcy przemysłowcy, a nareszcie niska cena za wyrób wskazuje, że obuwie to tylko za pomocą maszyn może być sporządzane.

Ważną kwestyę stanowi także potrzebny kapitał obrotowy, bo pominąwszy kaucyi w gotowiźnie wymaganéj w kwocie 200 tysięcy zł., musi się oferent zobowiązać nadto uzupełnić takową w razie zażądania aż do miliona zł. przez złożenie artykułów dostawy do téj wartości.

Warunki te są widocznie tak ułożone, aby umożliwić otrzymanie dostawy tylko pewnym, z góry upatrzonym firmom, zamiast dać sposobność rękodzielnikom i przemysłowcom do otrzymania pracy i choć w części ulżyć im ciężar podatku, przeważnie na potrzebę téj armii płaconego.

Jakkolwiek wezwanie Wydziału krajowego nie może dotyczyć najbliższéj dostawy, na którą oferta już z początkiem lutego ma być wniesioną, to wyjaśnienia udzielone przez Towarzystwa handlu skór mogą stanowić cenny materyał statystyczny, na podstawie którego Wydział krajowy może się upomnieć u rządu o ułożenie w przyszłości takich warunków dostawy, aby kraj nasz mógł także w niéj brać udział. Pożądaném byłoby przedewszystkiem, aby dostawa była partyami oddawana w przedsiębiorstwo, nie zaś dla całéj armii ryczałtowo, a najwłaściwiéj byłoby podzielić ją według potrzeb pojedyńczych krajów, stósownie do ilości konsystującego w nim wojska. Następnie musi być w przyszłości pominięty warunek otrzymania dostawy tylko przez wielkich przemysłowców, jakoteż żądanie urządzenia warstatów wzorowych, w miejscach przez ministeryum wojny wskazanych. W kraju naszym jest rzemiosło szewskie tak rozpowszechnione, że z łatwością mógłby być podjęty wyrób obuwia dla całéj armii, ale nie pod warunkiem wyżéj przytoczonym. Po małych miastach, gdzie najwięcéj znajduje się szewców, traktowane jest to rzemiosło jako przemysł domowy i gdyby rzemieślnik nie miał własnego domu, ogrodu, a często i pola, pewnoby z rzemiosła swego nie wyżył. Gotowéj roboty może zatém Galicya dostarczyć w wielkiéj ilości i po cenie przystępnéj, ale nie z warstatów wspólnych, tylko na zamówienia u pojedyńczych majstrów.

T o w a r z y s t w o h a n d l u s k ó r w e L w o w i e przedłożyło Wydziałowi krajowemu w téj sprawie memoryał, zawie-

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Listopad 1884.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. majątek) z końcem miesiąca		Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca		Wkładki oszczędności: Włożono w ciągu miesiąca		Wkładki oszczędności: Wyjęto w ciągu miesiąca		Wkładki oszczędności: Stan z końcem miesiąca		Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca		Pożyczki zaciągnięte: Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Pożyczki zaciągnięte: Spłacone w ciągu miesiąca		Pożyczki zaciągnięte: Stan z końcem miesiąca		Saldo rachunku Banku krajowego	
	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
Bełzie sp. poż.	11506	69	3509	27	306		760	.	3055	27	200	.	.	.	.	.	200	.	.	.
Birczy	15964	89	15378	36	1066	33	1127	85	15316	84	41851	.	11218	.	11607	.	41462	.	6180	.
Bochni	29733	87	47696	65	1100		3883	62	44913	03	36084	.	10723	64	10129	.	36678	64	.	.
Bóbrce	7466	78	7264	72	144		363	35	7045	37	11766	.	2505	.	2760	.	11511	.	4839	23
Brodach Cr. Ver.	76118	02	37327	80	18788	96	16524	09	39592	67	24179	43	9835	38	13279	12	20735	69	.	.
„ Tow. kr. i zal.	42717	42	12531	41	5441	35	4764	20	13208	56	46728	43	7077	80	13150	09	40656	14	.	.
„ Tow. esk. i kr.	36026	28	25447	66	14419	45	15139	91	24727	20	4300	.	1150	.	750	.	4700	.	.	.
Brzeżanach T. k.	12401	40	2005	.	850	.	400	.	2455		175	.	.	.	175	.	.	.	.	.
Busku	9341	12	2850	03	.	.	.	.	2850	03	9388	47	420	.	500	.	9308	47	.	.
Busku T. kr.	49131	76	34124	57	990	39	1652	77	33462	19	2945	28	.	.	593	28	2352	.	.	.
Cieszanowie	27688	34	49394	20	1396	50	2113	91	48676	85	3500	.	.	.	.	.	3500	.	4129	44
Dąbrowéj	81846	98		.	.	.	.	.	.	.	177285	52	8236	95	19536	46	165986	01	7841	55
Delatynie B. zal.	10569	3-	8542	55	1337	39	65	.	9814	94	19412	56	1090	.	2785	.	17717	56	3276	96
Dobromilu	14897	72	12222	42	305		226	09	12301	33	3700	.	.	.	300	.	3400	.	15	26
Drohobyczu	27753	35	65060	12	2142	87	1903	42	65299	57	24600	.	7490	.	5930	.	26160		7336	20
„ T. oszcz. i kr.	45382	23	122647	59	5747	30	10980	26	117414	63	7777	60	11851	66	3350		16279	26	.	.
Glinianach	111037	27	127057	58	3236	59	6198	81	124095	36	45324	70	13154	66	16147	03	42332	33	4573	46
Gorlicach	59649	04	108596	81	5339	60	7453	48	106482	93	51288	34	15775	.	15532	26	51531	08	.	.
Jaworowie	19596	72	39912	89	3978	34	1690	17	42201	06	11000	.	5000	.	5000	.	11000	.	5251	81
Jeziernéj T kr.	12121	54	1402	69	.		555	50	847	19	3417		.	.	417	.	3000		.	.
Kałuszu	14403	50	13045	13	1865	.	738	77	14171	36	16850	.	.	.	600	.	16250	.	.	.
Kańczudze K. z.	4379	59	3639	77	.	.	604	30	3035	47	7200		700	.	300	.	7600	.	600	.
Kolbuszowéj	11487	60	7318	99	354	.	355	04	7317	95	18900	.	.	.	.	.	18900	.	.	.
Krakowie	64240	78	81876	62	4493	70	2696	90	83673	42	39450	.	14246	.	12641	.	41055		.	.
Krakowcu	8612	89	1207	03	494	13	215	.	1486	16	15987	33	.	.	.	.	15987	33	.	.
„ T. spoż.	1311	74	994	32	271	20	136	34	1129	18	3110	85	233	27	231	25	3102	87	.	.
Kulikowie K. z.	6329	93	6596	78	275		1238	13	5633	65	18250	.	950	.	1400	.	17800		.	.
Limanowéj	49566	32	42578	.	8201	50	5675	84	45103	66	81998	.	39668	55	41365	12	80301	43	2455	.
„ T. och. w. z	17430	80	.	.	.	.	.	.	.	.	25552		6945	.	6912	.	25585	.	.	.
Lubaczowie T. k.	25029	34	11034	45	4689	.	3683	87	12039	58	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Lwowie	201595	25	429901	02	46399	54	28693	94	447606	62	261380	50	101898	.	96898	12	266380	38	.	.
„ T. urz. p.	36997	72	24776	60	1936	35	1004	04	25708	91	17550	.	400	.	950	.	17000	.	.	.
„ T. wz. kred.	22597	90	48306	09	1084	69	5995	31	43395	47	26822	.	8190	.	9080	.	25932	.	.	.
„ T. esk. i zal.	35573	71	29021	24	18	56	1010	80	28028	99	13044	78	5865	06	6560	12	12349	72	.	.
„ Pow. tow. z.	1606	67	11316	74	500	.	100	.	11716	74	20000	.	.	.	.	.	20000	.	502	64
Makowie St. poż	23542	03	82577	89	1189	85	4940	37	78825	35	.	.	.	.	.	.	.	.	1900	78
Maryampolu K. z.	4800	37	2624	95	12	50	128	74	2508	71	3600	.	.	.	.	.	3600	.	.	.
Mielcu	17296	60	55161	60	835	30	3806	66	52190	24	9900	.	.	.	400	.	9500	.	2218	25
„ T. o. wł z.	31803	47	.	.	.	.	.	.	.	.	71102	83	4730		2955	90	71876	93	.	.
Mościskach	20875	08	40351	44	1928	.	5674	78	36604	66	11250	.	300	.	3450	.	8100	.	2880	93
Nowym Sączu K. z.	51305	34	140410	76	5888	34	8004	95	138294	14	13000	.	7900	.	9000	.	11900	.	2928	47
„ Zakł. zast	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	16209	20	1936	89	2967	49	15178	60	.	.
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	15620	05	42037	24	1647	.	2984	34	40699	90	3000	.	3000	.	.	.	6000	.	.	.
Pilznie St. oszcz. i poż.	5799	60	8047	42	221	05	471	43	7797	04	9880	.	.	.	800	.	9080	.	.	.
Podgórzu St. poż. i oszcz.	29614	23	79404	27	2908	66	2827	95	79484	98	7022	.	3080	.	2800	.	7302	.	.	.
Podhajcach	4264	58	3110	28	53	40	20	.	3143	68	2000	.	.	.	500	.	1500	.	3382	31
Przemyślu T. z. r.	56510	01	126561	42	3448	42	5624	25	124385	59	49903	.	13390	.	14850	.	48443	.	.	.
„ K zal.	66075	15	55781	26	281	25	756	38	55306	13	16100	.	.	.	600	.	15500	.	.	
Przemyślanach	20273	63	19628	43	346	61	311	58	19663	46	22650	99	590	15	876	33	22364	81	2500	66
Radłowie	1756	18	3735	.	105	.	70	.	3770	.	2250	.	1500	.	50	.	3700	.	.	.

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca		Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca		Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca		Pożyczki udzielone: Spłacono w ciągu miesiąca		Pożyczki udzielone: Udzielono w ciągu miesiąca		Pożyczki udzielone: Stan z końcem miesiąca		Koszta założ., ruchomości i adm. z końcem miesiąca		Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca		Gotówka z końcem miesiąca	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct
Bełzie sp. poż.	2307	80	258	75	16046	98	1418	09	1199	92	15828	81	1294	38	.	.	205	32
Birczy	2888	73	1913	19	75639	.	9114	.	9733	.	76258	.	2000	90	5290	45	176	30
Bochni	4536	39	1173	99	105843	06	24021	66	21830	84	103652	24	2917	97	10142	82	322	89
Bóbrce	867	78	335	46	30355	89	4103	.	4252	76	30505	65	1025	32	.	.	534	65
Brodach Cr. Ver.	9897	18	7384	58	145041	22	18988	15	18618	81	144671	88	1916	21	6511	31	628	74
„ Tow. kr. i zal.	7931	26	9680	76	95420	81	29950	11	21465	62	86936	32	3499	16	22896	66	862	.
„ Tow. esk. i kr.	6182	70	1284	52	68349	72	6529	24	6565	.	68385	48	4216	30	221	40	97	52
Brzeżanach T. k.	1768	48	.	.	13739	33	3627	77	3730	.	13841	56	1757	45	.	.	1025	87
Busku	457	62	.	.	19536	72	274	28	153	21	19415	65	1397	87	124	31	1019	41
Busku T. kr.	3435	86	323	93	77841	46	1812	31	.	.	76029	15	4016	54	8583	17	76	88
Cieszanowie	1690	50	461	64	81455	33	2063	02	2281	.	81673	31	1197	63	2647	93	627	90
Dąbrowéj	11612	44	8647	24	256809	18	16536	24	5426	.	245698	94	1933	35	23001	14	5300	79
Delatynie B. zal.	3233	66	502	39	35876	91	3482	85	3263	.	35657	06	5760	60	374	72	3322	51
Dobromilu	3029	50	1400	31	31841	37	1172	33	1206	.	31875	04	623	96	2024	33	520	79
Drohobyczu	5624	49	409	42	124144	86	25989	17	27087	54	125243	23	3462	81	2359	16	1517	83
„ T. oszcz. i kr.	15022	61	549	05	185220	38	41824	55	42006	45	185402	28	3640	45	356	38	5248	67
Glinianach	21714	70	934	61	301913	97	38423	76	34955	93	298446	14	4021	31	1973	98	246	30
Gorlicach	10461	50	4155	59	191878	09	41667	20	38897	38	189108	27	3795	13	33285	54	6091	20
Jaworowie	3327	82	658	98	74614	89	11946	79	16160	.	78828	10	715	55	100	.	2392	74
Jeziernéj T kr.	1975	14	310	10	16644	77	1468	40	300	.	15476	37	1178	79	1232	87	365	94
Kałuszu	434	50	1093	46	43241	27	4873	73	6227	.	44594	54	309	52	1015	47	433	29
Kańczudze K. z.	939	42	494	77	16086	10	506	10	50	.	15630	.	116	17	1274	92	28	16
Kolbuszowéj	2579	69	669	16	37972	.	1818	.	1980	.	38134	.	702	49	1872	23	245	72
Krakowie	12533	69	2386	43	186393	55	38719	17	41659	.	189333	38	6229	19	6071	01	2255	74
Krakowcu	1044	73	660	72	24277	.	1817	.	2275	.	24735	.	1196	12	1715	24	145	47
„ T. spoż.	.	.	7858	62	.	.	.	.	.	.	.	.	1395	24	11944	20	62	97
Kulikowie K. z.	609	15	757	84	27692	08	5470	.	4473	.	26695	08	1483	76	2513	46	438	27
Limanowéj	7032	86	.	.	180837	67	6486	37	7262	65	181613	95	1705	17	346	25	793	90
„ T. och. w. z	3544	21	8494	65	35604	26	424	42	252	62	35432	46	459	54	19162	66	.	.
Lubaczowie T. k.	2380	27	.	10	36820	26	2860	93	4419	.	38378	33	492	26	474	17	104	53
Lwowie	29570	50	211	11	871798	21	236657	23	258391	45	893532	43	14494	94	28580	85	8755	64
„ T. urz. p.	4261	22	.	.	77875	11	8479	48	9127	.	78522	63	2297	67	2194	94	952	61
„ T. wz. kred.	4034	58	55	27	90882	37	24781	75	21625	.	87725	62	3146	59	4102	25	1040	76
„ T. esk. i zal.	5745	19	4244	12	77055	92	14386	45	9968	70	72638	17	3670	11	5718	59	3914	86
„ Pow. tow. z.	1224	20	19	53	27252	45	2444	50	6082	90	30890	85	1909	36	1380	50	889	07
Makowie St. poż	8680	43	1162	34	93470	42	10795	74	10569	25	93243	93	2134	77	16052	30	2679	93
Maryampolu K. z.	632	98	773	09	11104	.	1051	.	901	.	10954	.	298	03	411	48	651	64
Mielcu	3812	48	109	30	80326	28	3479	.	2665	.	79512	28	684	45	4804	95	125	19
„ T. o. wł z.	6509	07	2221	47	103707	07	1183	50	2493	60	105017	17	2072	68	3929	07	1392	02
Mościskach	1579	06	.	.	67317	44	10081	75	7137	.	64372	69	2899	63	1805	58	961	83
Nowym Sączu K. z.	8681	55	4	94	202736	20	5089	29	6904	69	204551	60	4503	50	422	13	3637	03
„ Zakł. zast	1233	45	.	.	15631	.	2836	.	1866	.	14661	.	1151	05	600	.	.	.
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	2865	87	4025	52	58216	.	13114	.	16030	.	61132	.	562	70	6407	13	1109	51
Pilznie St. oszcz. i poż.	1347	97	145	67	24335	.	3465	.	2526	.	23396	.	604	98	159	40	9	90
Podgórzu St. poż. i oszcz.	8508	84	130	13	119410	38	13706	60	15189	60	120893	38	2124	25	36	76	1985	79
Podhajcach	584	04	.	.	11503	97	813	87	950	.	11640	10	1123	05	25	31	86	15
Przemyślu T. z. r.	13057	48	5252	74	237089	75	46818	50	46947	.	237218	25	423	.	8582	86	1424	71
„ K zal.	6763	96	3728	04	140116	06	3493	.	3760	.	140383	06	1533	09	4314	61	1142	52
Przemyślanach	4483	68	.	.	64816	45	4208	.	4579	.	65187	45	2702	56	1361	29	34	94
Radłowie	221	47	947	68	7694	68	68	.	1510	.	9136	55	165	60	833	21	259	97

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Listopad 1884.

Stan bierny (zł. ct.)

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. majęt.) z końcem miesiąca	Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca	Wkładki oszczędności: Włożono w ciągu miesiąca	Wkładki oszczędności: Wyjęto w ciągu miesiąca	Wkładki oszczędności: Stan z końcem miesiąca	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca	Pożyczki zaciągnięte: Zaciągnięte w ciągu miesiąca	Pożyczki zaciągnięte: Spłacone w ciągu miesiąca	Pożyczki zaciągnięte: Stan z końcem miesiąca	Saldo rachunku Banku krajowego
Radziechowie	29948 69	88726 15	2131 10	3080 60	87776 65	30850 .	10000 .	10000 .	30850 .	2989 70
Rohatynie	20213 23	42927 38	636 .	1006 77	42556 61	19423 44	4250 68	3300 .	20374 12	3683 12
Rozdole	9322 40	5726 70	238 50	81 27	5883 93	14181 25	. .	50 .	14131 25	.
Rudkach	17174 20	41503 43	570 67	1964 12	40109 98	8672 64	2000 .	. .	10672 64	3060 16
Sądowéj Wiszni	6728 16	3620 26	9 .	376 54	3252 72	10500 .	3200 .	3600 .	10100 .	. .
Sędziszowie T. w. k.	6270 34	9614 94	889 45	466 17	10038 22	11122 18	865 95	960 95	11027 18	. .
Sieniawie	7544 75	16101 38	840 .	1250 40	15690 98	12000 .	2000 .	. .	14000 .	. .
„ T. kr. m.	9890 22	18271 24	981 61	1372 77	17880 08	2900 .	. .	. .	2900 .	. .
Skałacie Pow. T. zal.	2805 33	725 54	10 .	. .	735 54	4900 .	. .	200 .	4700 .	. .
Śniatynie	11890 71	27922 13	699 09	794 .	27827 22	5000 .	. .	. .	5000 .	. .
Sokalu	19750 46	79992 26	1256 55	2448 73	78800 08	15168 57	30000 .	2300 .	42868 57	. .
„ kr. i oszcz.	20067 70	5409 97	450 .	861 34	4998 63	720 .	. .	248 .	472 .	. .
Stanisławowie B. z.	80241 94	109604 73	5456 50	10725 09	104336 14	95108 38	40036 34	44724 51	90420 21	. .
„ Oddz. zast.	. .	. .	. .	. .	. .	45010 93	. .	1000 .	44010 93	. .
Stryju	21683 53	32799 26	2441 10	1997 60	33242 76	9100 .	. .	. .	9100 .	2474 91
„ T. kr. i osz.	21107 54	70085 60	10126 50	7519 77	72692 33	6200 .	2700	2600 .	6300	. .
Tarnopolu B. zw.	18141 .	10241 08	4200 45	6847 33	7594 20	11651 54	6396 72	4794 62	13253 64	. .
„ Spółka rol.	51499 65	. .	. .	.	198948 .	. .	. .	. .	630751 68	. .
Tarnowie	33659 29	64881 77	1739 38	3116 25	63504 90	26660 40	13164 .	10980 .	28844 40	3691 56
Tłumaczu St. kr.	12836 82	23108 44	1246 25	521 75	23832 94	6800 .	. .	. .	6800 .	2535 87
Tyśmienicy K. z.	17844 15	27644 58	432 96	818 .	25259 54	3150 .	. .	. .	3150 .	. .
Ustrzykach doln.	4601 50	3543 25	1 .	200 .	3344 25	4950 .	900 .	. .	5850 .	. .
Wykotach	4311 77	14269 01	46 21	16 54	14298 68	10200 .	1000 .	1000 .	10200 .	. .
Zakliczynie	11586 15	10878 14	500 .	300 69	11077 45	22000 .	. .	450 .	21550	. .
Zaleszczykach	1052 50	478 56	16 .	120 .	374 56	234 38	149 14	. .	383 52	1896 66
Zbarażu	17409 05	11484 95	167 .	760 88	10891 07	29402 45	833 .	1400 .	28835 45	2998 86
Zborowie	4566 44	6730 51	177 15	554 59	6353 07	9700 .	. .	800 .	8900 .	. .
Złoczowie	32000 21	112513 91	2627 79	6124 61	109017 09	1500 .	. .	. .	1500 .	. .
Żółkwi Tow. kr.	39645 71	20430 .	4418 .	7019 .	17829 .	295 .	. .	. .	295 .	. .

Stan czynny (zł. ct.)

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca	Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca	Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca	Pożyczki udzielone: Spłacono w ciągu miesiąca	Pożyczki udzielone: Udzielono w ciągu miesiąca	Pożyczki udzielone: Stan z końcem miesiąca	Koszta założ. ruchomości i adm. z końcem miesiąca	Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca	Gotówka z końcem miesiąca
Radziechowie	8007 40	4180 86	156612 30	9272 24	9785 92	157125 98	2365 79	2909 .	1352 53
Rohatynie	3651 95	32 95	79966 19	6767 54	8670 .	81868 65	2376 86	5064 88	1201 59
Rozdole	937 79	894 11	23892 37	341 48	288 96	23839 85	692 35	6367 97	269 31
Rudkach	4000 78	. .	70520 09	4003 11	5141 74	71658 72	1571 81	70 87	1716 36
Sądowéj Wiszni	1753 51	342 68	20349 11	2062 53	2555 .	20841 98	461 62	216 60	656 87
Sędziszowie T. w. k.	1422 89	568 07	26333 50	5110 08	6806 41	28029 83	727 32	104 99	464 56
Sieniawie	2985 24	. .	33386 48	3931 10	6811 .	36266 38	1030 96	485 56	2438 07
„ T. kr. m.	2005 06	132 69	29817 15	2073 90	2120 .	29863 25	581 91	494 75	1865 14
Skałacie Pow. T. zal.	317 15	299 36	7392 31	355 71	285 .	7321 60	758 29	352 45	425 04
Śniatynie	2256 92	39 43	44813 55	3183 88	4308 .	45937 67	693 27	. .	383 34
Sokalu	1451 63	2361 24	113986 93	3586 87	1792 .	112192 06	4355 53	27592 19	1092 20
„ kr. i oszcz.	1976 82	186 73	24346 11	1603 63	1345 .	24087 48	3215 61	344 52	54 27
Stanisławowie B. z.	14677 04	22531 91	250521 31	36450 50	31238 03	245308 84	7819 28	54676 53	4402 59
„ Oddz. zast.	4546 33	2268 69	48392 .	6990 .	6552 .	47954 .	. .	2691 14	180 51
Stryju	6195 53	2138 60	62082 23	5102 16	5262 .	62242 07	2031 59	8126 35	2435 32
„ T. kr. i osz.	6196 23	510 13	96345 15	22401 19	21777 99	99721 95	1763 44	3339 15	1981 69
Tarnopolu B. zw.	3605 11	161 82	38405 19	11412 65	9862 72	36855 26	3713 50	1208 93	978 08
„ Spółka rol.	*) 39307 68	222 77	. .	. .	. .	821952 16	23760 82	**) 70114 67	4902 66
Tarnowie	6013 53	344 30	126837 41	18134 60	17524 01	126226 82	3542 79	1558 09	4730 28
Tłumaczu St. kr.	2986 12	280 77	41744 39	2682 04	3205 .	42266 35	3221 58	2519 37	1265 22
Tyśmienicy K. z.	3855 85	783 44	41309 .	2410 .	2060 .	40958 .	1119 28	9451 77	1363 93
Ustrzykach doln.	1109 85	119 03	13558 02	1412 44	2585 60	14731 18	293 06	. .	. 39
Wykotach	. .	6 04	27674 64	159 75	105 .	27619 89	369 92	757 27	69 41
Zakliczynie	1788 50	. .	44264 .	1250 50	859 .	43872 50	742 83	1208 36	178 41
Zaleszczykach	133 01	16 94	3380 .	. .	. .	3380 .	270 77	50 .	156 42
Zbarażu	5192 39	1521 .	59853 67	2944 13	2310 .	59219 54	2209 43	5029 43	389 42
Zborowie	1285 62	27 81	20635 91	1838 74	1270 .	20067 17	681 05	232 27	152 45
Złoczowie	6218 23	4359 16	145697 26	8119 79	5067 .	142644 47	2635 57	6912 41	902 24
Żółkwi Tow. kr.	6232 62	326 .	62003 62	4908 81	2008 20	59103 01	4025 13	242 80	957 39

*) W téj pozycyi mieszczą się procenta, prowizye i komisowe.

**) W téj pozycyi mieszczą się: rachunek nieruchomości . . . 20.790 zł. 68 ct.
„ worków . . . 20.596 „ 14 „
„ kaucyi i depozytów . . 10.000 „ — „
„ drobnéj sprzedaży . . 7.949 „ 30 „
„ procentów . . . 10.548 „ 95 „
„ powozów w komisie . . 229 „ 60 „
razem 70 114 zł. 67 ct.

rający wskazówki, w jaki sposób warunki dostawy muszą być zmienione, oraz jakiéj pomocy potrzeba w razie otrzymania tego przedsiębiorstwa, a nie można wątpić, że najwyższa nasza władza autonomiczna, która tak żywo zajmuje się dźwignięciem kraju z upadku ekonomicznego dołoży wszelkich starań, aby kraj nasz w tym względzie nie był i nadal krzywdzony na korzyść wielkich dostawców wiedeńskich. Pożądane jest również poparcie w téj sprawie Izb handlowych a bardziéj naszéj delegacyi, która w razie korzystnego załatwienia téj sprawy mogłaby się wykazać jakimś pozytywnym rezultatem swych starań i zabiegów.

Kasa zaliczkowa w Nowym Sączu. Na nadzwyczajném walném Zgromadzeniu, odbytém dnia 18. listopada b. r. uchwalono zmianę niektórych paragrafów statutu. Najważniejsza zmiana dotyczy usunięcia ze statutu postanowienia, dozwalającego udzielania pożyczek na zastawy osobom, nie będącym członkami Towarzystwa. Równocześnie zatwierdziło Zgromadzenie zwinięcie Zakładu zastawniczego z dniem 31. grudnia 1884.

Druki na inwentarze do bilansów rocznych, oraz wzory zamknięć rachunkowych, dostarcza dla Towarzystw zaliczkowych, tak jak w roku przeszłym biuro Patronatu Związku. Druki te przyspieszają dokonanie szczegółowych zestawień, koniecznych do bilansu rocznego, zaś wzór zamknięcia rachunkowego ułatwia sporządzenie bilansu i jest

dobrą wskazówką, jak przedstawić należy wyczerpująco stan Stowarzyszenia; dla tego życzyć by należało, aby wszystkie Towarzystwa zaopatrzyły się w te jednolite druki, których nowy nakład biuro Związku zamówiło.

Towarzystwo galicyjskiéj Kasy zaliczkowéj we Lwowie. Wybrani likwidatorowie zestawiwszy bilans likwidacyjny przyszli do przekonania, że stan bierny przewyższa o 70.000 zł. stan czynny Towarzystwa. Ponieważ ustawa nakazuje w takim razie likwidatorom, pod własną odpowiedzialnością zgłosić konkurs, przeto uczynili oni postanowieniu prawnemu zadość, wskutek czego uchwałą Sądu krajowego z dnia 15. grudnia 1884. został otwarty do majątku Towarzystwa galicyjskiéj Kasy zaliczkowéj we Lwowie konkurs, a tymczasowym zawiadowcą zamianowany dr. Pająk.

Przed ostateczną decyzyą próbowali pp. likwidatorowie przyprowadzić ugodę z wierzycielami, którymi są właściciele książeczek wkładkowych, i na podstawie opustu pewnéj części z kapitału włożonego wykazać mniejsze passywa, a przez to nieuczynić koniecznem ogłoszenie konkursu, gdy jednak na kilku Zgromadzeniach właścicieli tych wkładek nie przyszło do żadnéj pozytywnéj deklaracyi, przeto konkurs był nieunikniony. Również starano się drogą dobrowolnéj subskrypcyi, od członków Rady nadzorczéj, tak w ostatnim czasie jak i dawniéj urzędującéj uzyskać jakieś pokrycie, lecz i te usiłowania spełzły na niczem.

Zgromadzenie właścicieli wkładek oszczędności odbyte dnia 18. grudnia postanowiło wnieść rekurs przeciw uchwale Sądu, otwierającéj konkurs i równocześnie wybrało komisyę, która w razie nieuchylenia konkursu, ma na drodze ugody o ryczałtowe wynagrodzenie za przeprowadzenie konkursu, porozumieć się z przyszłym zawiadowcą masy a względnie żądać zamianowania tego, z którym ugoda taka przyjdzie do skutku.

Dnia 19. b. m. odbyło się walne Zgromadzenie tego Towarzystwa, zwołane przez pp. likwidatorów, którzy w myśl ustawy mają obowiązek zawiadomić członków o otwarciu konkursu. Burzliwe to Zgromadzenie obradowało jeszcze późniéj po oświadczeniu likwidatorów, że byli zmuszeni ogłosić konkurs i po opuszczeniu przez nich sali obrad, wskutek ostrych słów i namiętnéj dyskusyi, wywołanéj ze strony przeciwników konkursu.

Zgromadzenie wybrało ostatecznie komisyę z trzech członków, a mianowicie pp. Ihnatowicza, Barańskiego i dr. M. Krówczyńskiego, któréj poleciło zwołać na dzień 28. b. m. walne Zgromadzenie członków i zaprosić pp. likwidatorów, iżby zdali sprawę z swoich czynności, począwszy od 18. maja b. r. aż do chwili ogłoszenia konkursu.

Stowarzyszenie pożyczkowe i oszczędności dla ochrony własności nieruchoméj, z poręką ograniczoną, w sądzie zapisane we Lwowie, założone przed miesiącem, z inicyatywy „Stowarzyszenia właścicieli realności we Lwowie", zostało przez c. k. Sąd zaprotokołowane, a licząc już kilkudziesięciu członków, czynności swoje od paru tygodni rozpoczęło. Celem jego głównym jest chronienie ludności naszego kraju przed wywłaszczeniem. Stowarzyszenie to wzięło sobie także za cel, popieranie rozwijających się u nas pomyślnie i z wielką dla kraju korzyścią „Kółek rolniczych", jako mających podobne jemu dążenia. Zadaniem tego stowarzyszenia ma być także dążenie do pożądanego rozwikłania interesów „Towarzystwa gal. kasy zaliczkowéj we Lwowie". Wreszcie, mając na oku pomaganie swoim członkom, ile można w ogóle, do korzystnego załatwienia interesów pieniężnych podejmuje się pośredniczyć im, tak przy zaciąganiu od osób trzecich pożyczek na hipotekę, jak również lokowaniu na nią, za odpowiednim procentem kapitałów. Warunki należenia do Towarzystwa są następujące: Wstępne wynosi 1 zł. w. a., a cały udział obowiązkowy 20 zł., który może być spłacony w ratach po 50 ct. Pieniądze składane do oprocentowania przyjmuje na 5% rocznie, licząc odsetki od dnia złożenia każdéj wkładki do dnia wyjęcia. Pożyczek udziela na rozmaite termina. Przy jednorazowych terminach spłaty bierze od nich 6½% na rok. We wszystkich interesach stowarzyszenia należy się zgłaszać na teraz wprost do p. Ludwika Zielonki, jednego z dyrektorów, którego zastać można każdodziennie, oprócz świąt, od godziny 10 do 12 z rana, w kancelaryi zarządu głównego Towarzystwa „Kółek rolniczych", znajdującéj się w gmachu Zakładu narodowego imienia Ossolińskich na I. piętrze.

Do funduszu zaopatrzenia przystąpili: pp. Włodzimierz Chaberski, urzędnik Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie i Władysław Żelechowski, urzędnik Związku. Obie instytucye należą już do tego funduszu.

OGŁOSZENIA

Od administracyi.

Niniejszém upraszamy tych P. T. prenumeratorów, którzy prenumeraty za rok bieżący niezapłacili, ażeby należytość tę przesłali jak najspieszniéj pod adresem **Administracyi „Związku"**.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: *Władysław Terenkoczy.* Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.